

N:o 114.

Af herr **A. Lilienberg**, om ändrad lydelse af 11 § 2 mom. i förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 juni 1864.

Genom handelsordningen den 22 december 1846, som jemte fabriks- och handverksordningen af samma dag utgjorde brytningen med det gamla skråsystemet, stadgades rättighet för fabriks- och handverksidkare att utan särskildt tillstånd eller ens anmälan »sina tillverkningar i hvad myckenhet som helst å landet afyttra». Kongl. förordningen den 18 juni 1864, hvarigenom eljest näringsfriheten ytterligare utvidgades, gjorde häri den ändring, att såsom vilkor för rättigheten att kringföra varor till salu utom boningsorten stadgades skyldighet att derom göra *anmälan* hos vederbörande i mantalsskrifningsorten med uppgift på den eller de personer, hvilka skulle såsom biträden begagnas, äfvensom betyg, att dessa voro välfrejdade och myndige. Genom kongl. förordningen den 20 juni 1879 skärptes bestämmelserna sålunda, att anmälan skulle ske årligen; och skulle i det bevis, som meddelades öfver skedd anmälan, upptagas beskrifning på utseendet jemte uppgift om åldern både af den person, som handelsrätten tillkomme, och af den eller de, hvilka han egde använda såsom biträden. Uti ingendera förordningen gjordes undantag för egna tillverkningar.

Vid 1887 års senare riksdag bifölls Kongl. Maj:ts proposition angående sådan ändring af gällande stadganden i omförmälda hänseende, att rättigheten att kringföra varor gjordes beroende af särskildt *tillstånd* af Kongl. Maj:ts befallningshafvande, och skulle dervid företes betyg så väl för näringsidkaren sjelf som för hans biträden, utvisande att vederbörande hade god frejd, rådde öfver sig sjelf och sin egen-

dom samt gjort sig känd för redbarhet och ordentlighet. Visserligen är det allt sedan 1846 medgifvet landtmän att utan anmälan till afsalu förfärdiga fabriks- och handtverksarbeten, hvilka såsom föremål för husflit kunna af dem åstadkommas, likasom en hvar är medgifvet att utan anmälan eller tillstånd till salu kringföra lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårdsprodukter samt alster af inhemsk husslöjd; men, så vidt ofvan berörda stadganden i öfrigt afse en näringsidkares egna tillverkningar, är lagstiftningen nu strängare än den var år 1846 sedan handels- och handtverksordningarne utkommit.

Då nu den inskränkning i näringsfriheten, som sålunda kommit till stånd, ofta för den mindre näringsidkaren innebär ett hinder i hans sträfvan att ärligen försörja sig;

då dessutom tillämpningen måste blifva ojemn, i ty att det för länsstyrelsen blir hardt när omöjligt att vid pröfning af ansökningar uti ifrågavarande hänseende skipa rättvisa, så framt icke alla ansökningar skola bifallas, i hvilket fall åter föreskriften att söka tillstånd ju icke är af nöden, och

då i allt fall kostnaden för de mångfaldiga betyg, som måste årligen anskaffas för erhållande af tillstånd, äro för den mindre bemedlade näringsidkaren ganska känbara, får jag föreslå,

att Riksdagen för sin del beslutar följande förändrade lydelse af 11 § 2 mom. i kongl. förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 juni 1864:

»För öfrigt vare det fabriks- och handtverksidkare obetaget att utan särskildt tillstånd till salu kringföra sina egna tillverkningar äfvensom en hvar eger att utan anmälan eller tillstånd till salu kringföra lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårdsprodukter samt alster af inhemsk husslöjd.»

Om remiss till lagutskottet anhålles.

Stockholm den 26 januari 1889.

A. Lilienberg.